

659

4

de ordine

din mapă

5.06

MINISTERUL
CULTELOR ȘI ARTELOR

COMISIUNEA MONUMENTELOR
ISTORICE

1928

Fascicola la Mapa No. 8 Vol.

BUCUREȘTI

CASA ANTON PAN

(lângă bir. Lucăci)

1942

659

[scribble]

ROMANIA

Ministerul Educației Naționale
Cabinetul

4154
7 X. 1942

MINISTERUL ÎNTR-UNU ȘI CULTELOR
COMISIUNEA MONUMENTALĂ ȘI ETNOGRAFICĂ
Nr. 02500 / 15 OCT 1942
REGISTRATURA

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINISTRI

Nr. 330214

Data: 18. IX. 1942

23-1-1942

MINISTERUL CULTURII NAȚIONALE

ANEXE:

8 X 1942
A x intraba Perchia
si arazi
caud a fost lastruita
tirografia.

Alăturat avem onoare a vă trimite o tăietură din
"Macedonia" Nr. 124-5 din 28.VIII-15.IX.1942

gându-vă să binevoiți a dispune cercetarea conținutului
ei și a ne comunica măsurile ce veți binevoi a lua.

Primiți asigurarea distinsei noastre stime.

SECRETAR GENERAL,

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția *CRU*
nr. 659 / 1

MINISTERUL CULTURII NAȚIONALE
ȘI AL CULTELOR
CABINETUL MINISTRULUI
Birou recepțiile cu Președinția
Consiliului de Miniștri

No. 3063

Seful Serviciului

1942 Luna X Zi 4

Petru Jănescu
La Comisia Monumentala
is Trance pentru
a-mi se fieri
J. Petrov

ROMANIA

Ministerul Educației Naționale
Cabinetul

MINISTERUL ÎNTR-UNU ȘI CULTELOR
COMISIUNEA MONUMENTALĂ IȘTORICĂ
Nr. 02500 / 15 OCT 1942
REGISTRATURA

4154
7 X. 1942

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINISTRI

Nr. 330214

23-1-1942

Data: 18. IX. 1942

MINISTERUL CULTURII NAȚIONALE

ANEXE:

8 X 1942
A x intraba Perchia
si arazi
caud a fost lastruita
tipografia.

Alăturat avem onoare a vă trimite o tăietură din
"Macedonia" Nr. 124-5 din 28. VIII-15. IX. 1942

gându-vă să binevoiți a dispune cercetarea conținutului
ei și a ne comunica măsurile ce veți binevoi a lua.

Primiți asigurarea distinsei noastre stime.

SECRETAR GENERAL,

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția *CRU*
nr. 659 / 1

MINISTERUL CULTURII NAȚIONALE
ȘI AL CULTELOR
CABINETUL MINISTRULUI
Birou reșchito cu Președinția
Consiliului de Miniștri

No. 3063

Seful Serviciului

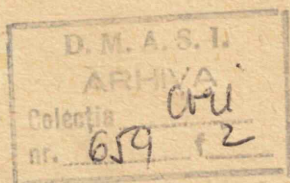
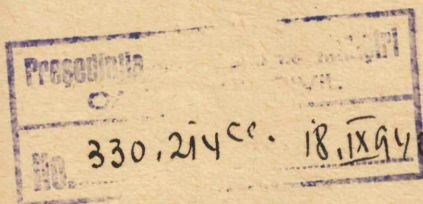
1942 Luna X Zi 18

Petru Jănescu
La Comisia Monumentala
is Trance pentru
a-mi se fieri
7. 10. 42

"Macedonia"

nr. 124-5

28.VIII - 15.IX. 1942

Scrisoare deschisă D-lui profesor Petrovici

Ministerul Culturii Naționale și a Cultelor
DOMNULE MINISTRU,

Din înțelepciunea populară v-ați cules ideea, din ea v-ați format credința dar prin grai și scris a-ți îmbândit a fi urmașul demn al lui Conta sau Maiorescu — aici neinteresând evenimentele diferențieri științifice.

Înțelepciunea populară va indica calea pe care mergeți spre culmile judecăților superioare, și numai păstrându-vă gândirea în nemijlocita apropiere a filosofiei populare a-ți putut crea școala filosofiei Dvs., căci numai ea oferă și dă cu toată sinceritatea adevăratul sens al vieții, capacitatea de judecată și posibilitatea de apreciere.

La ea ne întorcem și noi prin această scrisoare.

Știut este că Anton Pan este cel mai norocos colec-

ționar al înțelepciunii populare, colecție pe care a tipărit-o în propria lui tipografie de pe strada Anton Pan din București. Colecția lui de înțelepciune populară deși nesincronizată de el, reprezintă, transpusă la acea epocă, o valoare națională neprețuită și valoarea ei nu suntem în drept să o deprecia noi.

Dar tipografia lui este azi părăsită, casa în delăsare și în scurt timp urgia vremii îi va cânta la căpătâi cântecul de înmormântare. Va dispărea astfel un centru de cultură românească, va dispărea și urma locului, unde odinioară se culegea slovele românești și ardea trup sfânt românesc îmbrăcau și așa împodobite plecau în casele românilor dornici după graiul ro-

(Continuare în pag. 2-a)

(Urmare din pag. 1-a)

mănesc. Va mai rămâne, în fața bisericii Lucaci o statuie, dar ce mai reprezintă ea, dacă locul unde s'a construit opera lui, vor dispărea sub privirile nepăsătoare ale generațiilor azi, cari nu mai știu unde și-a avut Anton Pan tipografia?!

Socotim de a noastră datorie de a vă sesiza de acest fapt și a vă ruga, în numele românilor din dreapta Dunării, al cărui glas este revista „Macedonia” să binevoiiți a cerceta, dacă nu este cazul, de a declara casa și tipografia lui Anton Pan de pe strada cu acelaș nume, monument istoric, care să-i dea o destinație potrivită, fie ca muzeul Anton Pan, fie o școală de cântăreți, fie poate chiar un azil al scriitorilor, gazetarilor și a cântăreților bisericești ajunși la vreme de neputință.

Casa este azi proprietatea bisericii Lucaci din str. Logofăt Udriște și suntem convinși, că parohia ar fi bucuroasă dacă în

schimb i s'ar da o casă de a Centrului Național de Românilor, ca să poată avea o omenească și locuibilă casă parohială spre cinstirea cârmuirii și mulțumirea parohienilor, al căror număr de 120 familii până acum, abia de acum încolo începe a crește, când casele românilor, luate cu speculă de către evrei vor servi din nou la români.

Domnule Ministru,

Am expus cele de mai sus cu nădejdea fermă, că

1) această scrisoare deschisă va ajunge la Dvs și că odată ajunsă la Dvs.

2) li veți da cuvenita atențiune spre cinstea Dvs. și satisfacția populației românești și

3) Veți pune la răbojul faptelor mărețe de recunoștință națională o verigă, care va avea răsunet mare în cler și școală.

al Dvs.

Dr. CIAPA VICTOR

redactor al revistei Macedonia

18 SEP. 1942

2509/942

Parohiei Bisericii Lucacei
din str. Logofăt Uobriste.

Scum aveam a vă ruga să încredințați
a me comunica de urgentă obata
construcției casei și tipografiei fortului
scrisor Anton Pau, de pe strada
Anton Pau, astăzi proprietatea
Bisericii Lucacei.

Director

V. Brătulescu

Șeful Biroului
M. Chioveanu.

Tem. 2509/942

Prezidenției Consiliului de Miniștri.
Cabinetul

La N° 330214/942 avem onoare a vă
face cunoscut că s'au cerut relații
Bis. București din str. Logofăt Udriște
din București, relativ la slata studii
Casei Sutor Pau.

Rezultatul se va comunica ulterior.

p. Ministrul
Secretar General
prof. dr. Popa

Director
V. Brătulescu

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția *CRU*
nr. *659* / *4*

23-1-1942

Parohiei Bisericii Lucaci

Strada Logofăt Udriște.

București

15 OCT. 1942

2509/942

Avem onoare a vă ruga să binevoiți a
ne comunica de urgență data construirii
casei și tipografiei fostului scriitor Anton
Pan, de pe strada Anton Pan, astăzi proprieta-
tea bisericii Lucaci.

Director,

V. Brătulescu

Seful Biroului,

N. Chioreanu

D. M. A. S. I.	
ARHIVA	
Colecția	COU
nr. 659	f. 5

23-1-1942

Președinției Consiliului de
Miniștri .
Cabinetul.

16 OCT. 1942.

2509

La Nr. 330214/942, avem onoare a vă face
cunoscut că s'au cerut relații Bisericii Lucaci,
din strada Logofătul Udriște din București, rela-
tiv la data clădirii casei Anton Pan.

Rezultatul se va comunica ulterior.

p. Ministru,
Secretar General

Prof. A. Popa

Director,

V. Brătulescu

Carolina Lucaș

Sf. București nr. 132

19 Octombrie 1942

D. M. A. S. I. ARHIVA Colectia nr. 69 16

MINISTERUL INSTRUCTIUNII ȘI CULTEI COMISIUNEA MONUMENTELOR HISTORICE Nr. 2634 * 20 OCT. 42 REGISTRATURA

23-1-1942

20. 7. 1942. Au dosarul V. Gatuș

La adresa Dnului Director, avem onoare a va comunica următoarele: Terenul de pe strada Anton Pan (fosta Dnului) a fost cumpărat de Anton Pan în anul 1839. Pe acest teren se găsea o clădire, construită în anul 1828, pe care Anton Pan a mărit și amenajat, instalând înăunsa Tipografia Sa, prin anul 1843. Probabil, că tot această clădire i-a servit ca loc de locuință. După tipografie, pe același teren, a construit Anton Pan apoi actuala casă, pe care, prin anii 1844-1846, fiindcă în anul 1847 - după ce focul cel mare din București a ars chiliile bisericii "Sf. Petru", în care locuia - s'a mutat casele sale de lângă tipografie. După moartea sa, casele și clădirea tipografiei, au fost testate bisericii ducei cimitirul căreia a și fost înmormântat.

21. 3. 1942. La întrebările adresate de răspuns arătându-se că în conformitate cu legea de conservare și restaurare a monumentelor istorice, după date de fondare casa lui A. Pan nu este monument istoric. Fata de importanța de care trebuie să aibă din rolului avut de Anton Pan Arhivatorul poate decide clasificarea casei ca atare

V. Gatuș

Carolina Lucaș (semnătură) Com. în înv. București

Rev. Comisiunii Monumentelor Istorice

2634/942

29 OCT. 1942.

Domnule Ministru,

La adresa Nr. 330214/942 a Președenției Consiliului de Miniștri, cu privire la casa și tipografia lui Anton Pan, am onoare a referi următoarele:

Țerenul de pe strada Anton Pan (fostă Taurului) a fost cumpărat de Anton Pan în 1839. Pe acest teren se găsea o mică clădire, construită în 1828, pe care Anton Pan a mărit-o și a amenajat-o, instalând acolo tipografia sa, prin anul 1843.

Este posibil ca tot această clădire să-i fi servit, câțiva timp de locuință.

Lângă această tipografie a construit Anton Pan actuala casă, prin anii 1844/1846.

În conformitate cu Legea de conservare și restaurare a monumentelor istorice, după data de fondare, casa lui Anton Pan nu este monument istoric.

Față de importanța pe care trebuie să o dăm rolului avut de Anton Pan, Ministerul poate decide clasarea casei ca atare, dându-se în schimb parohiei Lucaci alt imobil, din proprietatea Centrului Național de Româнизare, deoarece aceste case au fost testate de Anton Pan Bisericii Lucaci.

Primiți vă rog, Domnule Ministru, asigurarea deosebitei mele stime.

Secretar Director,

Victor Brătulescu

REFERAT

Nr. 2634/942

28. X. 1942
Cu arhivul Contencios-
ului.
J. Popa

23-1-1942

29 OCT. 1942.

D. M. A. S. I.	
ARHIVA	
Colectia	<i>COU</i>
nr.	<i>259 f 7</i>

Domnule Ministru,

La adresa Nr. 330214/942 a Președenției Consiliului de Miniștri, cu privire la casa și tipografia lui Anton Pan, am onoare a referi următoarele:

Terenul de pe strada Anton Pan (fostă Taurului) a fost cumpărat de Anton Pan în 1839. Pe acest teren se găsea o mică clădire, construită în 1828, pe care Anton Pan a mărit-o și a amenajat-o, instalând acolo tipografia sa, prin anul 1843.

Este posibil ca tot această clădire să-i fi servit câțva timp de locuință.

Lângă această tipografie a construit Anton Pan actuala casă, prin anii 1844/1846.

În conformitate cu legea de conservare și restaurare a monumentelor istorice, după data de fondare, casa lui Anton Pan nu este monument istoric.

Față de importanța pe care trebuie să o dăm rolului avut de Anton Pan, Ministerul poate decide clasarea casei ca atare, dându-se în schimb parohiei Lucaci alt imobil din proprietatea Centrului Național de Românilizare, deoarece aceste case au fost testate de Anton Pan Bisericii Lucaci.

Primiți vă rog, Domnule Ministru, asigurarea deosebitei mele stime.

Secretar Director,

Director Brătulescu

MINISTERUL CULTEI ȘI ARTELOR
CONTENCIOSUL
PRIMIT LA 30 X / 1942
No. 3469

3. XI. 1942
 Comisiunii mox. cu
 ist. pentru a face cu
 privire asupra
 H. Papa

31. X. 1942

3 XI. 1942
 de care Parohiei
 copia testamentului
 lui Anthon Pann
 V. G. G. G.
 7 XI. 1942
 de Belucrat

Opiniem a
 de urgență Parohiei
 Sucaci să ne tri-
 unta testamentul
 def. Anthon Pann,
 și exaceruare,
 pentru a putea
 vedea destrucția
 mobilului în
 fizic.

Clasarea cașelor
 ca monument istoric
 nu va face pe cale
 de decret, conform
 art. 3 din legea
 pentru conservarea
 și restaurarea
 monumentelor
 publice.

In ce priveste darea
 celui cel imobil
 Parohiei, în schimbul
 clădirilor, ce se vor
 declara monument
 istoric, relevăm faptul
 că potrivit legii nr.
 3 din 27 Mai 1942,
 darea în folosință
 a imobilelor adinvis
 prate de C. N. R. se
 acordă numai la
 cererea Ministerelor
 sau Guvernămintelor
 în schimbul unei
 chirii, care se upre-
 ținte echivalentul
 unei asemenea folo-
 siri.

In principiu C. N. R.
 nu pune la dispoziție
 în mod gratuit nici
 unul din imobilele
 sale, chiar dacă
 este vorba de necesitate.

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colectia ^{COU}
nr. 659 f. 8

unui interes obtesc
ceace nu ar fi strict
cazul. -

Concluzie:

Învăta cu Testamen-
tul def. Anton Pau,
Parohia Ducasu ne
va trimite acte
sau ne va da la mu-
nisi ampra actualei
destinații a clădi-
rilor ce urmează
a fi declarate
monument istoric

obținerea foloșilor
unor imobile edifi-
cate, - în trat
în patrimoniul
statului pe baza
legei exproprierii
mobiliilor urbane
creești din 1941.

II. Se va hotărî de
cât Comisie a
M.M. Istorică clasa
clădirilor ca
monument istoric
încheindu-se cu
venzile de lucrări
în nume art. 3
din lege.

Dr. R. Butășu
M. M. M.
Agricol

III. Comisiunea va
vedea dacă are
avea fonduri, din
care să se plătească
C.N. R.ului chiriile
eventuale pentru

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colectia *084*
nr. *659* / *f 9*

23-1-1942

Parohiei Lucaci
din București

2634

16 NOIEB 19
9 NOIEB 19

La raportul nr.132/1942 avem onoare a vă ruga să binevoiți a ne trimite cât mai neîntârziat testamentul pe baza căruia Anton Pan a testat casele parohiei.

Director,

V. Brătulescu

Seful Biroului,

G. Croitoru

MINISTERUL CULTURII NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR

CABINETUL MINISTRULUI

Nr. 4731

Data: 19.XI.1942

Către

COMISIA MONUMENTELOR ISTORICE

Din ordinul D-lui Ministru I. Petrovici;

Am onoarea a vă trimite, anexat, articolul
"Scrisoare deschisă D-lui profesor Petrovici, Mi-
nistrul Culturii Naționale și al Cultelor", publi-
cat în ziarul Macedonia din 28.VIII - 15.IX.1942,
rugându-vă să binevoiți a vă da avizul Dv.

DIRECTORUL CABINETULUI

J Capverde

Lt. Col. I. Capverde

Domniei-sale

D

19 XI 1942.
F. urgent
Se cereașă referențial
întruaint de mine și înaintat
șir. Căntăreș, în chestiunea
casei lui Anton Ban.
V. Petrovici

D. M. A. S. T.
ARHIVA
Colecția *COU*
nr. *659* / *11*

Scrisoare deschisă D-lui profesor Petrovici

Ministrul Culturii Naționale și a Cultelor

DOMNULE MINISTRU,

Din înțelepciunea populară v-ați cules ideea, din ea v-ați format credința dar prin grai și scris a-ți isbândit a fi urmașul demn al lui Conta sau Maiorescu — aci neinteresând evenimentele diferentieri științifice.

Înțelepciunea populară va indicat calea pe care mergeți spre culmile judecăților superioare, și numai păstrându-vă gândirea în nemijlocita apropiere a filosofiei populare a-ți putut crea școala filosofiei Dvs., căci numai ea oferă și da cu toată sinceritatea adevăratul sens al vieții, capacitatea de judecată și posibilitatea de apreciere.

La ea ne întoarcem și noi prin această scrisoare.

Știut este că Anton Pan este cel mai norocos colec-

ționar al înțelepciunii populare, colecție pe care a tipărit-o în propria lui tipografie de pe strada Anton Pan din București. Colecția lui de înțelepciune populară deși nesincronizată de el, reprezintă, transpusă la acea epocă, o valoare națională neprețuită și valoarea ei nu suntem în drept a o deprecia noi.

Dar tipografia lui este azi părăsită, casa în delăsare și în scurt timp urgia vremii îi va cânta la căpătâi cântecul de înmormântare. Va dispărea astfel un centru de cultură românească, va dispărea și urma locului, unde odinioară se culegea slovele românești și ~~unde stănt~~ stănt românesc îmbrăcau și așa împodobi-te plecau în casele românilor dornici după graiul ro-

(Continuare în pag. 2-a)

Comisia Monumentelor Istorice
pentru aviz 78

D.M.A. 1959
659 12

Scrisoare deschisă

(Urmare din pag. 1-a)

mănesc. Va mai rămâne, în fața bisericii Lucaci o statuie, dar ce mai reprezintă ea, dacă locul unde s'a construit opera lui, va dispărea sub privirile nepăsătoare ale generațiilor de azi, cari nu mai știu unde și-a avut Anton Pan tipografia?!

Socotim de a noastră datorie de a vă sesiza de acest fapt și a vă ruga, în numele românilor din dreapta Dunării, al cărui glas este revista „Macedonia” să binevoiți a cerceta, dacă nu este cazul, de a declara casa și tipografia lui Anton Pan de pe strada cu acelaș nume, monument istoric, care să-i dea o destinație potrivită, fie ca muzeul Anton Pan, fie o școală de cântăreți, fie poate chiar un azil al scriitorilor, gazetarilor și a cântăreților bisericești ajunși la vreme de neputință.

Casa este azi proprietatea bisericii Lucaci din str. Logofăt Udriște și suntem convinși, că parohia ar fi bucuroasă dacă în

schimb i s'ar da o casă de a Centrului Național de Românizare, ca să poată avea o omenească și locuibilă casă parohială spre cinstirea cârmuirii și mulțumirea parohienilor, al căror număr de 120 familii până acum, abia de acum încolo începe a crește, când casele românilor, luate cu speculă de către evrei vor servi din nou românilor

Domnule Ministru,

Am expus cele de mai sus cu nădejdea fermă, că

1) această scrisoare deschisă va ajunge la Dvs. și că odată ajunsă la Dvs.

2) li veți da cuvenita atențiune spre cinstea Dvs. și satisfacția populației românești și

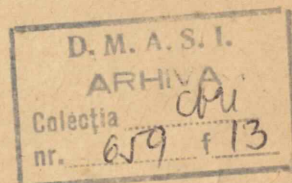
3) Veți pune la răbojul faptelor mărețe de recunoștință națională o verigă, care va avea răsunet mare în cler și școală. al Dvs.

Dr. CIAPA VICTOR

redactor al revistei Macedonia

23-1-1942

Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor
-Direcția Cabinetului-

2634/1942

29 NOIEB 1942

La adresa Nr.4731/1942 avem onoare a vă comunica următoarele:

Cu Nr. 330214/1942 Președenția Consiliului ne trimite articolul "Scrisoare deschisă Domnului Profesor Petrovici, Ministrul Culturii Naționale și al Cultelor, decupat din ziarul "Macedonia", în care se cere fosta tipografie și casă a lui Anton Pan să fie declarată monument istoric iar parohia Lucaci, -actuala proprietară a acestor clădiri-, să i se dea în schimb, alt imobil din proprietatea C.N.Rului.-

Cu adresa noastră Nr.2509/1942 a fost întrebată parohia Lucaci la ce dată au fost construite, casa și tipografia.-

Parohia răspunde cu Nr.132/a.c. că aceste clădiri ar fi fost construite între anii 1844-1846.-

Cu referatul Nr. 2634/1942 s'a comunicat Ministrului că această clădire ne fiind clădită înainte de 1838 nu este monument istoric, dar având în vedere rolul pe care l-a avut Anton Pan pentru viața românească, Ministerul poate decide clasarea ei ca monument istoric, dând în schimb un alt imobil de al C. N.Rului parohiei Lucaci.-

Contenciosul Subsecretariatului Cultelor cere ca parohia să trimită testamentul defunctului Anton Pan, menționând că C.N.R., conform legii nu poate să

pună la dispoziția parohiei în mod gratuit nici unul din imobilile sale decât numai închiriate și ar urma în cazul declarării ca monument istoric a casei lui Anton Pan să plătească comisiunea Monumentelor Istorice chirie pentru locuința Preotului paroh al bisericii Lucaci.

Cu Nr 2634/1942 s'a cerut parohiei Lucaci să ne trimită copie după testamentul defunctului Anton Pan.

Acesta este stadiul în care se găsește chestiunea casei și tipografiei lui Anton Pan.

p. MINISTRU
Secretar General

Profesor Aurel Popa.

DIRECTOR,

V. Brătulescu.

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția
nr. 659 f. 14

23-1-1942

Exp. 27-XI-1942. *cu 21 aviz.*

*Se amână în
Cabinetului
H*

Parohia Lucaci
București.

2634/942

La nr. 132/942 și în conformitate cu
avizul Contenciosului Subsecretariatului Cultelor
și Artelor, avem onoare a vă ruga să binevoiți a
ne înainta de urgență copie după testamentul
prin care Anton Pan a testat casele sale acelei
parohii.

Ministerul

Secretar General

Prof. A. Popa

Director,

V. Brătulescu

inverted text

inverted text

231-1942

Biserica Lucaci
din
Bucuresti
nr. 141
s. XII. 942

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colectia CU
nr. 659 F. 15

MINISTERUL CULTURII, ARTILOR SI BAZELOR
COMISIUNEA DE MONUMENTE Istorice
Nr. 03066 - 9 DEC. 1942
REGISTRATURA

Domnule Director
La adresa domniei Voastre
Nr. 2634/942, am onorarea a va inainta o
copie dupa actul de darire, prin care
casele locuite de Anton Dan au fost donate
bisericii Lucaci.

In legatura cu aceasta sunt urmatoarele
lamuriri:

Casele n-au fost testate de Anton Dan ci
de sata sa, Ecaterina - conform intelegerii ce
avusese cu sotul, pe cand era in viata - fiindca
locul, pe care Anton Dan si-a clădit casele,
fusese cumpărat pe numele sotei sale.
La cumpărare, se găsea pe acest loc o mica
clădire, in care Anton Dan si-a instalat, mai
tarziu, Tipografia, iar casele cele mari de lămpă
tipografie, le-a clădit, cum spune el la se
vedea lucrarea din profesor Cartean despre Anton
Dan din vânderea cartilor de muzica bisericească
si din ajutoarele primite de la Preacuviosii Staretii
si Manastirilor, pe care le rubricara spre
a si plasa cartile de muzica si de literatură.

Paroh
din Biserica

Mr. Comisiunea Monumentelor
Istorice

Loco

23-1-1942

Viz. Nr. 475/943

ROMANIA

MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

Str. General Berthelot Nr. 28, S. II

Telefon : 4.39.00

Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor
-Direcția Cabinetului-

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția 059 f. 16

2634/1942

29 NOEM. 1942
Ministerul Educației Naționale
Nr. 4731
din 7. XII 1942

*Să se accelereze
formele pentru a
putea da un răspuns
definitiv*

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data

MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR
PRIMIT LA 10 Dec. 1942.
No. 3923

La adresa Nr. 4731/1942 avem onoarea a vă comu-
nica următoarele:

Cu Nr. 330214/1942 Președenția Consiliului ne
trimite articolul "Scrisoare deschisă Domnului Pro-
fesor Petrovici, Ministrul Culturii Naționale și al
Cultelor, decupat din ziarul "Macedonia", în care se
cere fosta tipografie și casă a lui Anton Pan să fie
declarată monument istoric iar parohiei Lucaci, -actu-
ala proprietară a acestor clădiri-, să i se dea în sc
schimb, alt imobil din proprietatea C.N.Rului.-

Cu adresa noastră Nr. 2509/1942 a fost întreba-
tă parohia Lucaci la ce dată au fost construite, ca-
sa și tipografia.-

Parohia răspunde cu Nr. 132/a.c. că aceste clă-
diri ar fi fost construite între anii 1844-1846.-

Cu referatul Nr. 2634/1942 s'a comunicat Mini-
strului că această clădire ne fiind clădită înainte
de 1834 nu este monument istoric, dar având în vedere
rolul pe care l-a avut Anton Pan pentru viața româ-
nească, Ministerul poate decide clasarea ei ca monu-
ment istoric, dând în schimb un alt imobil de al C.
N.Rului parohiei Lucaci.-

Contenciosul Subsecretariatului Cultelor cere
ca parohia să trimită testamentul defunctului Anton
Pan, menționând că C.N.R, conform legii nu poate să

8. XII. 1942

*Le cere Parohiei Lucaci
răspuns urgent, în chestia
Casei lui Anton Pan, conform
ordinului din minister.*

V. Brătul

*9. XII. 1942
din răspunsul Parohiei
de la Contencios
V. Brătul*

3065 9 DEC.

C. 55.825. — M. O., Imprimeria Națională.

pună la dispoziția parohiei în mod gratuit nici unul din imobilile sale, decât numai închiriate și ar urma în cazul declarării ca monument istoric a caselor lui Anton Pan să plătească Comisiunea Monumnetelor Istorice chirie pentru locuința Preotului paroh al bisericii Lucaci.

Cu Nr 2634/1942 s'a cerut parohiei Lucaci să ne trimită copie după testamentul defunctului Anton Pan.

Acesta este stadiul în care se găsește chestiunea casei și tipografiei lui Anton Pan.

p. MINISTRU
Secretar General

Aurel Popa
Profesor Aurel Popa.

DIRECTOR,
V. Brătulescu
V. Brătulescu.

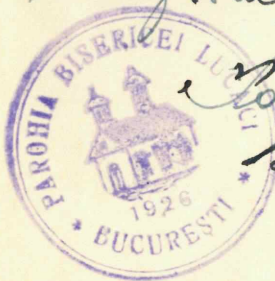
ACT DE DANIE

prin care arăt sub iscălitură că după voia lui Dumnezeu, rămânând văduvași fără copii, și cunoscând că ceiace am agonisit de mi-am cumpărat casa și celelalte, s'au întâmplat cu ajutorul Sf. Niculae, către care am căzut și m'am rugat cu credință de aceia dăruiesc și eu sfintei biserici Lucaci unde se prăznuiește hramul Sf. Kraxh Niculae, casele ce am în această mahala cumpărate dela D-na Anica Izeaca, cum și pe cele ce am clădit din nou lângă dânsese cu toate împrejuririle și tot locul lor moștenesc (căreia biserici și răposatul meu soța cântat un an și jum, fără vreo plată, a dăruit încă și 2 rânduri cărți de muzichie bisericescă, ne-au scris Sf. Sa Părintela Ioan Călărăsanu, și la Sf. Rroscomidie, ~~na~~ în piatră, în rândul ctitorilor și unde acum se află îngropat soțul meu Anton-Pann), cu această legătură însă, că pe câtă vreme voiu trăi eu, să fiu stăpână pe toată aceste acareturi folosindu-mă cu locuința mea înrânsele și închirindu-le spre susținerea vieții mele. Iar Sf. Biserică, desi se face stăpână desăvârșită pe aceste acareturi, pentru care i-am și dat de acum sineturile lor, se va folosi însă de dânsese după încetarea mea din viață, când atunci o îndatoresc ca să împărțească lei 4.000 și pe Sf. Schit Roșioara, unde sunt hotărâtă a ma călugări de voi avea parte dela D-zeu și unde o să strnut si casele răposatului meu soț, după împlinirea a 7 ani și nu am cu ce alta ajuta biserica Lucaci, să fie datoare a pomeni numele meu și al soțului meu deapururura și în veac, pentru mai sus arătata danie ce am jertfit. Dacă însă ferească Dumnezeu, se va întâmpla ca ori din cutremur să se dărâme aceste case, sau de vreun foc să ardă, atunci fiindcă nu-mi rămâne alt mijloc de a avea cu ce să mă susțin, va rămâne acst act desfintat și Sf. biserică arătata de a mai da acești 4.000 lei la numitul schit, iar locul locul acestor case va rămâne în stăpânirea mea.

Către acesta se îndatorează dlor ctitorii și epitropii bisericii cei de astăzi și cei ce vor fi în viitor, ca cu a dlor osteneală și cheltuială să-mi sprijinească drepturile, câte vor trebui la susținerea arătatului acaret pentru neștrămătarea lui din mână până xim voi trăi, căci la dimpotrivă, de numă vor sprijini și nu mă vor întâmpina la nevoile ce poate să-mi vie, din partea vreunui voitor de rânțare s'ar ispiti a mă ataca în dreptul meu, ~~axxruatxTribunaliuxdaxxaxaxaxaxatexaxitxaxaxxânduixatunci~~ va rămânea această danie desfintată și pentru a-și avea temeul acest act în toată vremea si locul, am rugat Tribunalul de comertdela adeverit după rânduială, după care mi sa dat și mie altul asemenea din parte Sf. Biserici iarasi legalizat spre a fi sigură despre condițiile expuse în favorul meu și fiindcă eu nu stiu carte, am rugat pe scriitor de ma iscălit iar eu am pus degetul în loc de iscălitură.

1854 Decembrie Bucuresti

Ecaterina soția răposatului Anton-Pann, adeverez
Autentificat în condica Vânzărilor Bucuresti cu Nr.49din31Ianuarie 1855.--

Conform cu originalul
Paroh
Ivan Ivanovici

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția *Arta*
nr. *659* / *118*

ROMÂNIA

23-54-1942

MINISTERUL CULTURII NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR

CONTENCIOSUL

(PENTRU CULTE ȘI ARTE)

Adresa poștală:
Str. General Berthelot Nr. 30

Telefon:
4.39.00

DOMNULUI PRESEDINTE AL COMISIUNEI
MONUMENTELOR ISTORICE.

3101 11 DEC. 1942
REGISTRUL DEC. 1942

3923/1942

Dosarul și Nr. dv.

Data dv.

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data:

Privește:

Rugăm adresați răspunsul direct Contenciosului

12 x 11) 9 nr.
Conform legii de restitutie
Comisiunea nr. 429 din 29.11.1942
fonduri v. fizic

DOMNULE PRESEDINTE,

În legătură cu adresa Dvs., No. 2634 din 29 Noembrie 1942 și ca urmare la avizul acestui Contencios din 31 Octombrie 1942 dat la referatul Dvs. No. 2634 din 29 Octombrie 1942, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a ne comunica de urgență dacă Onorata Comisiune dispune de fonduri, pentru a putea plăti Centrului Național de Româнизare, chiria unui imobil care să servească drept casă parohială.-

DIRECTOR,

N. Russo-Gutzera

SEFUL SERVICIULUI,

Aluacu

Ministerul Culturii Naționale
și al Cultelor
- Conștiințiosul Cultelor și Artelor-

3111/1942

4 JAN 1943

La adresa nr. 3923/1942, avem onoare a vă face cunoscut că această Comisiune nu are fonduri pentru a plăti chiria unui imobil care să servească drept casă parohială.-

DIRECTOR,

V.Brătulescu.

SEFUL-BIROULUI,

Gh. Croitoru

2.509
3.066 în ring
2.634
3.111
3.245

ROMANIA

MINISTERUL CULTURII NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR

CONTENCIOSUL

(PENTRU CULTE ȘI ARTE)

Jan 11 3 III / 12 / XII / 1942

23-54-1942

Adresa poștală:
Str. General Berthelot Nr. 30

MINISTERUL ÎNSTRUCȚIUNII ȘI CULTURII
TELEFON: 4.39.00
COMISIA MONUMENTELOR ISTORICE
3245 - 21 Jan 1942
REGISTRATURA

DOMNULUI PRESEDINTE AL COMISIUNEI
MONUMENTELOR ISTORICE.

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția *CU*
nr. *659* / *19*

Dosarul și Nr. av.

Data dv.

3923/1942 Dosar 298/1942

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data:

4 JAN. 1943

Privește:

*5 I 1942.
cu desambl și cu răspunsul
trimis. V. J. J. J.*

Rugăm adresați răspunsul direct Contenciosului

DOMNULE PRESEDINTE,

Revenind asupra adresei noastre cu acelaș număr din
11 Decembrie 1942, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a
dispune să ni se comunice relațiunile cerute, precizându-ni-
se în acelaș timp, dacă socotiți că este cazul ca clădirile
(fosta tipografie și casa lui Anton Pan) să fie declarate
monumente istorice.-

*Soluția nr:
3923/II/XII/1942*

a fost trimisă

Contenciosului Cultelor

și Ardelor cu

nr. 3 III / 5 / I / 1943

cu precizarea

că această

Comisie nu dispune

de fonduri pentru plata chiriei în locul

imobilului declarat monument

DIRECTOR,

P. Russo-Antzereu

SEFUL SERVICIULUI,

Stancu

7.1.1943

L. Croitor

*11 I 1943.
Se ardește răspunsul din Contencios.
V. J. J. J.*

C. 52.877. M. O., Imprimăria Centrală

Anexa la N° 3245-1943
3.111-1942

22. 1. 1943

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția
nr. 659 / 20

23-54-1942

*Prin și mi se
restituie fotografia
din spicidla anexată
care este proprietate mea
art. 1071 Codul de Procedură*

Referat

Imobilul Anton Pann

12 II. 1943
23 I. 1943

La Comisiunea
V. S. I. T. I.
vezi p. 3.

Corpurile de clădire, foste tipografii și locuință a lui Anton Pann, cari, împreună cu terenul de circa 890 mp au fost donate în anul 1854 Bisericii Luceaci din București; pentru pomnirea donatorilor, se află pe strada Anton Pann (fostă Taurului) la o depărtare destul de mică, în cartierul Bisericii.

Parohia le-a exploatat și le exploatează închirindu-le la diferiți chiriași și nu le-a întreținut ca locuință pentru preoți sau pentru personalul bisericii, de oarece în curtea acesteia se află trei corpuri de clădire și anume: spre Sud-Vest o casă bună, închiriată, dar care ar putea servi ca locuință pentru Preot; spre Sud o locuință modestă și în stare rea pentru paracliser și spre Nord-Est locuința Preotului. Aceasta, fiind egusivă și neputându-i se face reparații radicale, de oarece ar fi supuși expropriării, a fost de curând parăsită de Parohul care s-a instalat într-un bloc corespunzător cu trei apartamente, așezat în imediata vecinătate.

Venitul realizat din chiria caselor Anton Pann, după cum se poate constata la fila locului, nu a fost utilizat de Parohie pentru decența întreținere a caselor dăruite și cari amintesc viza restitului cărtur. Suprafațurile și curtea total neîngrijite, acoperisurile și stropirile nereparate la timp, zidurile pline de igrasie cu crăpături neconsolidate și tencușeli căzute, dau o impresie de parăsiere și de murdărie, rezultată din neglijențele locatarilor cari s'au perindat și din lipsa de lucrări de întreținere. Pentru a fi readus în stare bună, păstrându-se însă ne schimbat aspectul lor bătrănesc, cuprins și

plantarea grădinei, refacerea înprezmuirei, etc, se poate considera, după evaluarea sumară făcută pe acest timp înzipezit, că ar fi necesară suma de circa 1.500.000 lei.

Casa tipografiei este o clădire foarte joasă, cu granițac în fațadă, iar pentru instalarea preseii, Anton Pann a trebuit să dea jos despărțiturile dintre două camere și coridor pentru a obține o încăpere mai mare.

Casa de locuit, a cărui fotografie e publicată în colecția de sicilor comentate editate de Serviciul Românesc, e alcătuită la parter din cinci camere și un vestibul cuprinzând scara dreaptă de lemn ce duce la singura cameră a etajului.

Întregul, deși nu prezintă nici un interes pentru cunoașterea trecutului nostru arhitectonic și artistic, dacă construcțiile ar fi bine întreținute și terenul îngrijit plantat, cu preocuparea de a se măsca prin verdețea calcarului vecine de pe trei laturi, ar putea evoca în mod plăcut traiul curioșului căntur în cadrul unui colț bătrănesc din Bucureștiul care dispare.

Concluzii

1) Pentru interesul de istorie literară, și pentru a fi salvate de ruina ce le amenință, în baza celor arătate mai sus și a fotografiei anexate, casele pot fi declarate monumente istorice.

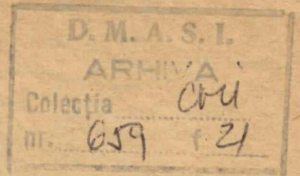
Prin aceasta, Pawhic se va fi obligată să le întrețină în mod decent și să întrețină chiriile ce ia numai pentru restaurarea lor.

2) De asemenea se poate în curaj inițiativa de a se pune pe fațada casei o placă de marmură cu o inscripție comemorativă.

3) Înființarea unui muzeu de istorie literară în aceste case, se poate face și fără ca acestea să fie declarate monumente istorice. În cazul când se hotărăște înființarea unui muzeu și pentru aceasta ar fi nevoie ca să fie în prealabil declarate monumente istorice, declararea se poate face.

Arhitect Horia Codoru

Sedința din 12 Februarie 1943.

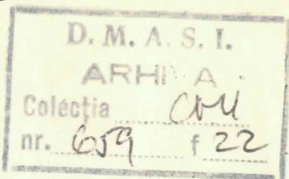
Se intervine pe lângă Sf. Patrușnic, vrândur-se importante
și starea în care se află această casă care nu trebuie să
se vândă - ci să se repare și să se restaureze.

Suntual s'ar putea ceda Societății Cantărilor
Bisericești pentru un muzeu și pentru sedial Societății
Pentru lucrările de reparație și de restaurare
Comisioane stă la dispoziție cu îndrumările tehnice

V. J.

20 Ianuarie 1943

2509/942
2634/1942

Întrebând pe d- l director V. Brătulescu, în ce sens se va comunica Contenciosului Culturii și Artelor în privința declarării ca monument istoric a casei și tipografiei lui Antim Pan din București. Mi-a spus că d- l arhitect ing. Gh. Horia Tordom a fost delegat de Comisia să cerceteze la fața locului și să refere Comisiunii.

Întrebat ^{prin} chestiune este com. d- lui Ministrului de către Președintele Consiliului lui de Miniștri și învează a se răspunde cât mai neîntârziat, iar Contenciosul Culturii și Artelor întrebându-mă de transmiterea acestui răspuns, anexez Tom nr. 3245/942 pentru referatul D-Sal.

L. Brătulescu

23-54-1942

Contenciosul Cultelor și Artelor din
Ministerul Culturii Naționale
și al Cultelor

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția <i>CVU</i>
nr. 659 / 23

26 FEB. 1943

3111/1942

La adresa nr. 3923/1942, svăm onoare a vă ruga să
binevoiți a restitui Comisiunii Monumentelor Istorice
întreaga corespondență privind corpurile de clădire,
foste tipografie și locuință a lui Anton Pan din Bucu-
rești, întrucât Comisiunea Monume telor Istorice nu a
decis declararea și clasarea ca monument istoric.-

PRESEDINTE,

79/ Al. Lapedatu.

SECRETAR DIRECTOR,

80 V. Brătulescu.

23-54-1942

MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

Str. General Berthelot Nr. 28, S. II

Telefon : 4.39.00

Președinției Consiliului de Miniștri

Loco

26 FEB 1943

D. M. A. S. I.	
ARHIVA	
Colecția	COU
nr. 659	f. 24

330.214/3068/R.P./1942

Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data

La adresa nr. 330.214/1942, avem onoare a vă face cunoscut că, pe strada Anton Pan din București se află corpurile de clădire, foste tipografie și locuință a lui Anton Pan, cari împreună cu terenul de circa 890 m.p. au fost donata bisericii parohiale Iuceaci pentru pomenirea donatorilor.-

Comisiunea socotește că aceste case nu trebuie să se vândă, ci să se repara și să se restaureze.-

În acest scop s'a intervenit la Sf. Patriarhie a României arătându-se că, deși imobilul nu prezintă niciun interes pentru cunoașterea trecutului nostru arhitectonic și artistic, totuși dacă construcțiile ar fi bine întreținute și terenul îngrijit plantat, ar putea evoca în mod plăcut traiul cunoscutului cărturar, în cadrul unui colț bătrânesc din București.-

Pentru lucrările de reparație și de restaurări, Comisiunea Monumentelor Istorice stă la dispoziție cu îndrumările tehnice.-

PRESEDINTE,

AA/ Al. Lapedatu.

SECRETAR DIRECTOR,

AA/ V. Brătulescu.

23-1-1943

MINISTERUL CULTURII NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR
C O N T E N C I O S U L
(PENTRU CULTE ȘI ARTE)

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția *CUU*
nr. *059* f. *25*

Adresa poștală:
Str. General Berthelot Nr. 30

DOMNULUI PRESEDINTE AL COMISIUNEI
MONUMENTELOR ISTORICE.

MINIST. CULT. NAȚIONALE ȘI AL CULTELOR telefon: 4.39.00
Nr. 00475 + 10 MAR. 1943 +
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE 1943

Dosarul și Nr. dv.

Data dv.

No. 10585/834/1943.-
Dosarul și Nr. nostru (a se repeta în răspuns)

Data:

Privește:

Arte

Rugăm adresați răspunsul direct Contenciosului

DOMNULE PREȘEDINTE,

Referindu-ne la adresa Dvs. Nr. 3111/1942, avem onoarea a vă
restitui toate lucrările în legătură cu clasarea ca monument isto-
ric a imobilului Anton Pan.-

MINISTRU,

Russo Butzescu.

DIRECTOR,
Elisabeta

SF. MITROPOLIE A UNGRO-VLAHIEI
ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

Sectia Culturală

Nr. 12.106

N. B. - La răspuns se va arăta numărul de mai sus.

*5 X
du desomul
V. Brătulescu*

Ate

DOMNULUI DIRECTOR,

23.54-942

In urma adresei Domniei Voastre cu nr. 3111/1943,
in legătură cu imobilele lăsa Antón Pann, cărinau fost
donate bisericii Lucaci, Noi am orânduit cercetare la fața
locului, și al cărei rezultat, avem onoare a vi-l aduce la
cunoștință:

1.-Întreacă imobilul a fost lăsat bisericii Lucaci,
venitul imobilului a fost întreținut pentru nevoile
generale ale acelei biserici.

2.-Restaurarea sau refacerea completă a acestor
imobile, în momentele de față, ar depăși suma de 1 milioa-
ne, sumă pe care parohia n'are de unde o strânge în aceste
timpuri grele. Totuși parohia își ia obligația ca la tim-
oportun să facă reparațiunile necesare.

3.-Parohia niciodată nu s'a gândit ca să vândă
aceste imobile și nici nu are de gând să le vândă vreoa-
dată.

Dacă în adresa Domniei Voastre se vorbește de So-
cietatea Cântăreților Bisericești, credem că aceasta este
din cauză că, pe când trăia regretatul prof. I. Popescu-

./.

ONOR.

COMISIUNI A MONUMENTELOR ISTORICE-BUCUREȘTI

Pasărea, el făcuse ofertă parohiei Lucaci, ca să închirieze acel imobil pentru asociație, dar n'a fost vorba nici de vânzare și nici de donație.-

Acesta fiind rezultatul, vă rugăm să primiți, odată cu asigurarea deosebitei Noastre considerațiuni și arhieresti binecuvântări.-

P A T R I A R H

Consilier Referent,

P. Cost. N. Coman